

Διάλεξη της δρος Νάσας Παταπίου

Ιστορικού - Ερευνήτριας

Στις 24 Σεπτεμβρίου της Αγίας Θέκλας στο Κοινοτικό Συμβούλιο Βοκολίδας

Ιστορικές ειδήσεις για τη Βοκολίδα

κατά τα χρόνια της βενετικής κυριαρχίας στην Κύπρο

Κύριε πρόεδρε, Ανδρέα Τσαγγάρη και μέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου Βοκολίδας, εκλεκτοί προσκεκλημένοι, κυρίες και κύριοι, χρόνια σας πολλά ιδιαίτερα σήμερα που γιορτάζει η Αγία Θέκλα, της οποίας η τιμή όπως γνωρίζετε είναι πολύ διαδεδομένη στην Κύπρο. Επιτρέψατέ μου να αναφέρω ότι κι εμένα η σκέψη μου που κατάγομαι από την ακριτική κωμόπολη Ριζοκαρπάσου της χερσονήσου Καρπασίας, την ευλογημένη χερσόνησο απ' όπου κατάγεστε και εσείς, τη γη των ηρώων και των αγίων, όπως συχνά αναφέρεται, ταξιδεύει λοιπόν η σκέψη μου σε ένα ταπεινό εκκλησάκι ή μάλλον ερείπια ενός παρεκκλησίου αφιερωμένου στην Αγία Θέκλα, που υπήρχε στη γενέτειρά μου. Θυμάμαι ότι μικρή είχα πάει έως εκεί για προσκύνημα μαζί με τη μητέρα μου και τις φίλες της. Το εκκλησάκι αυτό βρισκόταν προς το δρόμο που οδηγούσε στην αρχαία πόλη Καρπασία ή Άγιο Φίλωνα, όπως είναι επίσης γνωστή, προς τα βόρεια του Ριζοκαρπάσου. Θυμάμαι ότι εκεί υπήρχε πηγάδι ή βρύση. Άλλωστε όπως καλά γνωρίζετε η Αγία Θέκλα τιμάται σε μέρη όπου υπάρχουν νερά, βρύσες ή πηγές, ή παράκτια μέρη. Ναός της Αγίας Θέκλας φαίνεται να υπήρχε και στην περιοχή της Ποταμιάς Ριζοκαρπάσου αφού σε ίχνη ερειπίων που υπήρχαν εκεί οι πιστοί έσπευδαν και άναβαν κεριά. Σας αναφέρω ακόμα μια σημαντική πληροφορία, την οποία εντόπισα σε μια έκθεση για την Αμμόχωστο ενός Βενετού διοικητή του έτους 1560. Τότε, δηλαδή κατά τον 16^ο αιώνα, έξω από την Αμμόχωστο, όπως γράφει ο ίδιος, υπήρχε ένα μέρος ονομαζόμενο της Αγίας Θέκλας όπου εκεί υπήρχε πηγή με πλούσιο νερό.

Ας προχωρήσουμε όμως στα ιστορικά στοιχεία που έχω συγκεντρώσει για το αγαπημένο σας χωριό, τα οποία στοιχεία βέβαια, ελλείπει πηγών, μετά από τόσους αιώνες σκλάβοι κάτω από άλλους κατακτητές δεν έχουμε αρχεία για να μελετήσουμε σε βάθος την ιστορία μας. Ευτυχώς όμως κάποιοι κατακτητές έχουν διασώσει σημαντικά στοιχεία όπως οι Βενετοί που κατείχαν την Κύπρο κατά τον 16^ο αιώνα, πριν από 400 χρόνια. Η Βοκολίδα, χωριό του διαμερίσματος Καρπασίας προυπήρξε της φραγκικής κατάκτησης, δηλαδή πριν το 1192, όπως συμβαίνει σχεδόν με όλα τα χωριά της Κύπρου. Πρόκειται για βυζαντινό χωριό ή πολύ πιθανόν να υφίστατο από τα αρχαία χρόνια, αλλά ελλείπει πηγών μόνο εικασίες μπορούμε να κάνουμε. Το ελληνικότατο ωστόσο όνομά του, δηλαδή Βοκολίδα, διατρανώνει ότι πρόκειται χωρίς αμφισβήτηση τουλάχιστον για βυζαντινό χωριό. Στις πεδιάδες του χωριού ανέκαθεν, όπως μαρτυρεί το ίδιο το όνομα, θα έβοσκαν τα βόδια τους βουκόλοι γι' αυτό και το χωριό ονομάστηκε Βοκολίδα.

Τα στοιχεία τα οποία θα σχολιάσουμε στην διάλεξή μας σχετικά με τη Βοκολίδα αφορούν στην εποχή της Βενετοκρατίας δηλαδή από το 1489 έως το 1570-1571, μια εποχή για την οποία ασχολούμαστε εδώ και χρόνια και πραγματοποιούμε ετησίως και ανελλιπώς αρχαιακές έρευνες

στα κρατικά αρχεία Βενετίας. Το 1570, όπως πολλοί θα γνωρίζετε, οι Οθωμανοί, οι Τούρκοι δηλαδή, εισέβαλαν στην Κύπρο και μετά από πολιορκία σχεδόν μόνο 40 ημερών κατέλαβαν τη Λευκωσία και περίπου μετά από ένα χρόνο πολιορκία παραδόθηκε και η Αμμόχωστο από τον Βενετό διοικητή της και η Κύπρος πέρασε στην εξουσία της οθωμανικής αυτοκρατορίας.

Πρόσφατες αρχαιακές έρευνες έφεραν στο φως μεταξύ άλλων και νέα στοιχεία για τον πληθυσμό των χωριών της Κύπρου αλλά και για χωριά της Κύπρου που έσβησαν με την πάροδο των αιώνων. Έτσι πληροφορηθήκαμε νέα στοιχεία τα οποία ήρθαν στο φως και για τις Καμάρες, γειτονικό χωριό με τη Βοκολίδα. Μεταξύ άλλων πληροφορηθήκαμε για τους τσιβιτάνους και μπανιέρους που υπηρέτησαν στο ίδιο χωριό, δηλαδή τους χωροφύλακες και αγροφύλακες, θα μπορούσαμε να πούμε, όπως ονομάζονταν επί Βενετοκρατίας οι υπάλληλοι αυτοί, καθώς και για τους νόμους που ίσχυαν στην Καρπασία τότε και ασφαλώς για τη Βοκολίδα κατά τα χρόνια της βενετικής κυριαρχίας στην Κύπρο. Επίσης, ανακαλύψαμε ένα χειρόγραφο του 1563 μέσα στο οποίο διασώζεται η βυζαντινή ονομασία της χερσονήσου Καρπασίας, η οποία πριν την φραγκική κατάκτηση δεν ονομαζόταν Καρπασία αλλά Ακροτική, ακριβώς επειδή είναι η ακραία χερσόνησος της Κύπρου που καταλήγει στο ακρωτήριο του Αποστόλου Ανδρέα. Και βέβαια το τοπωνύμιο Ακροτική δεν είναι άσχετο με το επίθετο της Ακράιας Αφροδίτης, στην οποία κατά τα αρχαία χρόνια ήταν αφιερωμένος ναός στο ακρωτήριο Δεινάρετο ή ακρωτήριο του Αποστόλου Ανδρέα.

Το χειρόγραφο στο οποίο αναφερθήκαμε πιο πάνω περιέχει 46 κανονισμούς στους οποίους έπρεπε να υπακούουν οι κάτοικοι της χερσονήσου, ενώ σε αντίθετη περίπτωση υποβάλλονταν σε τιμωρίες ή και σε πρόστιμα. Οι κανονισμοί αυτοί αναφέρονται στον εφοδιασμό της πόλης της Αμμοχώστου με προϊόντα από την Καρπασία, στο έργο και στις υποχρεώσεις των κρατικών υπαλλήλων του διαμερίσματος, στις υποχρεώσεις των αγροτών, στην εκτέλεση των ακτοφρουρών, στη χριστιανική ηθική, στην αλιεία, στην υλοτομία, στους κανονισμούς που αφορούσαν στα χανούτια και άλλα. Ας σημειωθεί ότι τα χανούτια κατά τη συγκεκριμένη εποχή μπορεί να ήταν ταβέρνες, πανδοχεία, κρεοπωλεία, οινοπωλεία ακόμη και χαμαιτυπεία. Οι κανονισμοί αυτοί παρουσιάζουν ένα πανόραμα της καθημερινής ζωής των κατοίκων γενικά της Καρπασίας και βέβαια και των κατοίκων της Βοκολίδας.

Η Βοκολίδα, το μικρό αυτό χωριό της χερσονήσου Καρπασίας υπαγόταν στον Βενετό καπιτάνο, δηλαδή τον διοικητή Αμμοχώστου, γιατί τόσο το διαμέρισμα Καρπασίας όσο και αυτό της Μεσαορίας ήταν υπό τη δικαιοδοσία του, ενώ η υπόλοιπη Κύπρος διοικείτο από τον Βενετό τοποτηρητή. Οι πρόγονοί μας εκτός από κάποιους άρχοντες οικονομικά εύρωστους που στήριζαν τους Φράγκους κατακτητές και αργότερα τους Βενετούς ήταν οι περισσότεροι πάροικοι, δηλαδή ήταν πλήρως υποκείμενοι στους φεουδάρχες ή εάν κατοικούσαν σε χωριά που ανήκαν στο βασιλιά ή αργότερα στη Δημοκρατία της Βενετίας ήταν υποκείμενοι στο κράτος. Η ζωή τους περιγράφεται με μελανά χρώματα αφού τους αντάλλαζαν με κυνηγετικά γεράκια, άλογα, ή γαϊδούρια ή ακόμα και με ποσότητα άχυρου. Υπήρχε όμως και η τάξη των λεγόμενων φραγκομάτων, δηλαδή των απελεύθερων που μπορούσαν να έχουν λίγα στρέμματα γης να καλλιεργούν, αλλά αυτοί υποχρεώνονταν να εκτελούν αγγαρείες. Έπρεπε, για παράδειγμα, να πηγαίνουν στην Αμμόχωστο για να κτίζουν ή να επιδιορθώνουν τα τείχη, να εκτελούν εργασίες στους δρόμους ή έργα στις Αλυκές της Λάρνακας. Επίσης η βενετική διοίκηση της Κύπρου τους επίτασσε τις καρέττες και τα μουλάρια τους για άλλες εργασίες του

Δημοσίου και ήταν αναγκασμένοι να εκτελούν ακτοφρουρές, δηλαδή κάθε απελεύθερος για ορισμένες ημέρες ή και νύχτες φρουρούσε με άλλους τις παραλίες μήπως φανεί εχθρικό καράβι.

Για την ασφάλεια των ακτών της Καρπασίας, μεταξύ των οποίων και οι ακτές της Βοκολίδας, οι Βενετοί είχαν μεταφέρει Αρβανίτες δεινούς πολεμιστές με τις οικογένειες τους στην Κύπρο. Αυτό είχε συμβεί μετά τη πτώση του Ναυπλίου και της Μονεμβασίας, περιοχές του ελλαδικού χώρου που ανήκαν στη Δημοκρατία της Βενετίας, και στη συνέχεια είχαν περιέλθει στην εξουσία των Οθωμανών. Οι Αρβανίτες αυτοί που ήδη είχαν εκχριστιανιστεί και εξελληνιστεί είχαν μεταφερθεί με τις οικογένειες τους στην Κύπρο για να υπηρετήσουν ως μέλη του ελαφρού ιππικού. Αυτοί είχαν επανδρώσει και τις ακτές της Καρπασίας για την προφύλαξη και υπεράσπιση του χώρου και αυτοί ουσιαστικά πολέμησαν γενναία όταν οι Οθωμανοί εισέβαλαν για πρώτη φορά στην Κύπρο το 1570-1571. Το 1560 υπεύθυνος διοικητής μιας ομάδας 24 ελαφρών ιππέων που φρουρούσαν τις ακτές του Αγίου Θεοδώρου και της Βοκολίδας ήταν ο γενναίος Ιωάννης Ροντάκης. Ο Ιωάννης Ροντάκης όταν οι Οθωμανοί το 1571 πολιορκούσαν την Αμμόχωστο βρισκόταν στην άμυνα της πόλης και σκοτώθηκε από τους εχθρούς.

Για να αντιληφθούμε τι βίωναν τότε οι κάτοικοι της Κύπρου και κυρίως αυτοί που ανήκαν στην τάξη των δουλοπαροίκων αλλά και των φραγκομάτων θα αναφέρω το εξής. Σύμφωνα με ένα κανονισμό τότε της Καρπασίας εάν ένας φτωχός χωρικός πήγαινε να ψαρέψει, ένας κάτοικος για παράδειγμα από τη Βοκολίδα που φημιζόταν από τότε για τις ακτές της αλλά και για το ψάρι της, έπρεπε πρώτα να προμηθεύσει την πόλη- εννοείται της Αμμοχώστου που ήταν η πρωτεύουσα των δύο περιοχών Μεσαορίας και Καρπασίας- και εάν έμενε μετά κάποια ποσότητα τότε να το πάρει στο σπίτι του να φάει η οικογένειά του. Η διοίκηση της Καρπασίας τότε, επαναλαμβάνω, ήταν υπ' ευθύνη του Βενετού καπιτάνου Αμμοχώστου. Αυτός δηλαδή ο καπιτάνος για να τηρούνται η νόμοι και να υπάρχει σωστή διοίκηση διόριζε έναν Κύπριο και όχι Βενετό διοικητή της Καρπασίας που έφερε τον τίτλο του βάλου και έναν διοικητή της Μεσαορίας που έφερε τον τίτλο του καπιτάνου της Σίγουρης, εις ανάμνηση του φρουρίου που υπήρχε κάποτε εκεί επί Φραγκοκρατίας. Παρεμπιπτόντως αναφέρω εδώ ότι οι Φράγκοι είχαν οικοδομήσει το 1391 ένα φρούριο κοντά στο Πραστιό Αμμοχώστου, γνωστό ως κάστρο της Σίγουρης. Ο βάλος της Καρπασίας διόριζε με τη σειρά του σε κάθε χωριό της Καρπασίας δύο υπαλλήλους, έναν τσιβιτάνο κι έναν μπανιέρο. Τα δύο αυτά αξιώματα θα μπορούσαμε να πούμε ότι αντιστοιχούσαν αυτό του τσιβιτάνου με αυτό του χωροφύλακα και αυτό του μπανιέρου με αυτό του αγροφύλακα. Στη συνέχεια θα αναφέρουμε και τα ονόματα καθώς και την καταγωγή των υπαλλήλων αυτών που υπηρετούσαν κατά τα έτη 1560 στην Βοκολίδα. Για φανταστείτε λοιπόν μετά σχεδόν από πεντακόσια χρόνια η αρχαιακή έρευνα και ασφαλώς τα βενετικά αρχεία μας αποκαλύπτουν στοιχεία ακόμη και γι' αυτούς τους υπαλλήλους.

Το μικρό χωριό Βοκολίδα φαίνεται ότι επί Φραγκοκρατίας ήταν ένας οικισμός εύλογα πολύ συνδεδεμένος με το γειτονικό χωριό τις Καμάρες, που με την πάροδο των ετών χάθηκε και όπως φαίνεται ήταν σημαντικό φέουδο. Αξίζει να αναφερθεί ότι τόσο οι Καμάρες όσο και το γειτονικό επίσης χωριό Γαστριά καθώς και το φρούριο που υπήρχε στο ίδιο χωριό είχαν παραχωρηθεί στους Ναίτες Ιππότες, οι οποίοι κατείχαν τα χωριά αυτά έως το 1308 και μετά τη διάλυση του τάγματός τους τα Γαστριά και οι Καμάρες παραχωρήθηκαν στους Ιωαννίτες ιππότες. Όπως μπορεί να αντιληφθεί κάποιος στη Βοκολίδα αφού γειτνιάζει με τις Καμάρες

πρέπει οπωσδήποτε κατά τη Φραγκοκρατία να εργάζονταν δουλοπάροικοι αρχικά στα κτήματα των Ναϊτών ιπποτών και μετά σ' αυτά των Ιωαννιτών.

Ας προχωρήσουμε όμως στον πληθυσμό της Βοκολίδας επί Βενετοκρατίας. Χάρη στην αυστηρή γραφειοκρατία της Δημοκρατίας της Βενετίας, η οποία πραγματοποιείτο από τους αξιωματούχους της που διορίζονταν στις αποικίες της και φυσικά στην έρευνα έχουν έρθει στο φως κατάλογοι επί Βενετοκρατίας με τα χωριά της Κύπρου καθώς και μία απογραφή του πληθυσμού του έτους 1565. Η Βουκολίδα αναφέρεται και στους τέσσερις γνωστούς έως σήμερα καταλόγους με τα χωριά της Κύπρου που συντάχθηκαν επί Βενετοκρατίας. Σε όλους τους καταλόγους το χωριό αναφέρεται πανομοιότυπα ως Βοκολίδα εκτός από ένα κατάλογο στον οποίο όπως φαίνεται ο γραφέας σημείωσε παρεφθαρμένα το όνομα ως Volotida. Τώρα σχετικά με την απογραφή πληθυσμού του 1565 πρέπει ωστόσο να επαναλάβουμε τα όσα προαναφέραμε ότι στην Κύπρο ήδη από τα χρόνια της φραγκικής κυριαρχίας είχε επιβληθεί στους κατοίκους της το πιο σκληρό φεουδαρχικό σύστημα. Υπήρχε βέβαια η άρχουσα τάξη, οι ευγενείς, οι έμποροι, οι φεουδάρχες και οι υπάλληλοι αλλά οι χωρικοί και γενικά ο αγροτικός πληθυσμός, όπως προαναφέρθηκε, αποτελείτο από δύο τάξεις τους ελεύθερους καλλιεργητές ή φραγκομάτους και τους παροίκους ή δουλοπάροικους που ήταν στην εξουσία των φεουδαρχών ως πραγματικοί δούλοι. Οι ελεύθεροι καλλιεργητές υποβάλλονταν σε αγγαρείες. Οι Βενετοί στις απογραφές του πληθυσμού δεν κατέγραφαν όσους ανήκαν στην τάξη των δουλοπαροίκων, γιατί ανήκαν εξολοκλήρου στους αφέντες τους και ως εκ τούτου δεν χρειαζόταν να καταγραφούν για να πληρώνουν δασμούς και να εκτελούν αγγαρείες, όπως ήδη αναφέραμε. Τις αγγαρείες αυτές τις εκτελούσε η άλλη τάξη των χωρικών και αγροτών της Κύπρου οι αποκαλούμενοι φραγκομάτοι, δηλαδή ελεύθεροι καλλιεργητές. Η τάξη αυτή καταγράφεται στην απογραφή του 1565 και βέβαια οι αρσενικού γένους κάτοικοι και όχι τα γυναικόπαιδα ούτε και οι πάροικοι γιατί δεν εκτελούσαν αγγαρείες. Επιπρόσθετα οι πάροικοι ήταν εξολοκλήρου δούλοι. Άρα κατά προσέγγιση θα μπορούσαμε ίσως να υπολογίσουμε ανάλογα με τον αριθμό των φραγκομάτων αρσενικού γένους κατοίκων ενός χωριού ότι υπήρχε και ένας επιπλέον αριθμός κατοίκων, δηλαδή τα γυναικόπαιδα και οι πάροικοι.

Η Βοκολίδα το 1565 είχε εξήντα δύο κατοίκους αρσενικού γένους ελεύθερους καλλιεργητές ενώ το χωριό Καμάρες το 1565 είχε πενήντα κατοίκους αρσενικού γένους ελεύθερους καλλιεργητές. Επίσης το 1881 κατά την πρώτη απογραφή επί Αγγλοκρατίας το χωριό Καμάρες δεν υφίσταται πλέον. Αναφέρουμε απλώς για κάποιες συγκρίσεις ότι στην απογραφή του πληθυσμού του έτους 1565 επί Βενετοκρατίας το Γεράνι Καρπασίας είχε εξήντα πέντε κατοίκους φραγκομάτους ενώ στην πρώτη απογραφή του πληθυσμού του έτους 1881 η Βουκολίδα είχε πληθυσμό εκατόν είκοσι κατοίκους και το Γεράνι εκατόν σαράντα ένα κατοίκους.

Κατά τα έτη 1561 και 1562 ο περίφημος βάλιος, δηλαδή διοικητής Καρπασίας, Φραγκίσκος Καλλέργης είχε διορίσει σε όλα τα χωριά της Καρπασίας για βοηθούς του από ένα τσιβιτάνο και έναν μπιανέρο. Έτσι γνωρίζουμε ότι κατά την ίδια περίοδο είχε διοριστεί στη Βοκολίδα ως τσιβιτάνος ο Λορέντζος του Μούση από τη Βοκολίδα, με μισθό εξήντα βυζάντια και ο Ζίας του Λοή από το χωριό Άγιος Θεόδωρος ως μπιανέρος, με μισθό εξήντα τέσσερα βυζάντια. Παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον ότι κατά την ίδια εποχή είχε διοριστεί στο χωριό Αγία

Βαρβάρα, γειτονικό με την Βοκολίδα- το οποίο πλέον δεν υφίσταται- και ως μπανιέρος με μισθό πενήντα οκτώ βυζάντια ο Λιβιέρης του Τζώρτζη από τη Βοκολίδα.

Η Βοκολίδα σημειώνεται ορθά ως Vocolida, στον περίφημο χάρτη της Κύπρου του 1542 τον οποίο πραγματοποίησε ο κύπριος διάσημος μηχανικός του 16^{ου} αιώνα Λεωνίδας Αττάρ. Οι Βενετοί εκτιμώντας το έργο του κύπριου μηχανικού τον διόρισαν αργότερα στη Βενετία ως ειδικό για να κατασκευάζει γεφύρια στην υδάτινη πολιτεία.

Μια πηγή του 1562 μας γνωστοποιεί ότι οι κάτοικοι της Καρπασίας λόγω της καταπίεσης των αγγαρειών και των σκληρών τιμωριών που υποβάλλονταν στασίασαν με επακόλουθο να διενεργηθούν φοβερές σφαγές στη χερσόνησο. Κάποιοι για να γλυτώσουν είχαν καταφύγει στα βουνά ή κρύφτηκαν για να αποφύγουν τον θάνατο. Ο Βενετός γενικός προνοητής τότε εξέδωσε μία εντολή, η οποία κοινοποιήθηκε με τρομπέττα σε όλα τα χωριά της Καρπασίας, ένα είδος ντελλάλη θα μπορούσαμε να πούμε, με την οποία καλούσε τους παροίκους να επιστρέψουν στα χωριά τους και στις εργασίες τους και ότι δεν κινδύνευε η ζωή τους.

Πολλοί κάτοικοι της Καρπασίας ασφαλώς και από το χωριό Βοκολίδα, που είχαν λίγο πριν την επίθεση των Οθωμανών το 1570 κατά της Κύπρου ενταχθεί στα σώματα πολιτοφυλακής της μεγαλονήσου και είχαν ασκηθεί στα όπλα, υπερασπίστηκαν τις δύο οχυρωμένες πόλεις Λευκωσία και Αμμόχωστο. Οι επίλεκτοι αυτοί από τα χωριά της Καρπασίας που εντάχθηκαν στα σώματα πολιτοφυλακής ονομάζονταν τσέρνηδες από το ρήμα *cernire*, που σημαίνει επιλέγω από τα πολλά τα καλύτερα.

Κατά τα χρόνια της Φραγκοκρατίας και Βενετοκρατίας οι κάτοικοι της Κύπρου, σύμφωνα πάντα με τις πηγές, υπέφεραν γιατί έπλητταν την μεγαλόνησο ξηρασίες, ανομβρίες, επιδρομή ακρίδας και ληστρικές και πειρατικές επιδρομές. Δεν είναι άλλωστε καθόλου τυχαίο ότι κάτοικοι πολλών οικισμών της Κύπρου μετακινούνταν από τις ακτές στην ενδοχώρα για προφύλαξη από τις επιδρομές.

Το 1570 -1571 η Κύπρος πέρασε στην εξουσία των Οθωμανών και από βασίλειο, όπως μονίμως αναφέρεται στις πηγές, κατάντησε επαρχία της αχανούς τότε οθωμανικής αυτοκρατορίας. Οι κάτοικοι της Βοκολίδας κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας βίωσαν τον τουρκικό ζυγό όπως και οι υπόλοιποι κάτοικοι της Κύπρου, αλλά έμειναν προσηλωμένοι στη γλώσσα και στη θρησκεία τους. Ωστόσο κάποια ελληνικότατα χωριά της Καρπασίας κάτω από την καταδυνάστευση και τις βαριές φορολογίες των κατακτητών δυστυχώς εξισλαμίστηκαν. Η ανεξαρτησία της Κύπρου το 1560 μετά την αποτίναξη του βρετανικού ζυγού έμελλε να μην διαρκέσει πολύ αφού το 1974 οι Τούρκοι εισέβαλαν εκ νέου και κατέκτησαν το βόριο τμήμα της Κύπρου. Σήμερα εσείς με γενέθλιο τόπο τη Βοκολίδα μαζευτήκατε εδώ για να τιμήσετε όχι μόνο την Αγία Θέκλα της οποίας υπάρχει εξωκκλήσι στο χωριό σας, αλλά και για να τιμήσετε το αγαπημένο χωριό σας, που δυστυχώς κατέχεται από το 1974 από τους Τούρκους εισβολείς. Τέλος, η εκδήλωση αυτή είναι μια συνάντηση όλων εσάς των κατοίκων της Βοκολίδας για να θυμηθείτε, να διηγηθείτε και να αναπολήσετε τα ιερά πάτρια εδάφη...

Είθε σύντομα να ανατείλει η ημέρα της επιστροφής...

Σας ευχαριστώ θερμά.